

# Spis treści

|                                                                                                         |           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>WSTĘP .....</b>                                                                                      | <b>11</b> |
| <br><b>ROZDZIAŁ 1</b>                                                                                   |           |
| <b>RADZENIE SOBIE ZE STRESEM .....</b>                                                                  | <b>16</b> |
| 1.1. <i>Sacrum</i> między <i>profanum</i> ? O trudnym dialogu psychologii<br>z teologią i religią ..... | 16        |
| 1.2. Religijność jako relacja pomiędzy człowiekiem i <i>sacrum</i> .....                                | 22        |
| 1.3. Religijne radzenie sobie ze stresem w ujęciu Kennetha I.<br>Pargamenta .....                       | 24        |
| 1.4. Funkcje religii w życiu człowieka .....                                                            | 28        |
| 1.4.1. Pozytywne funkcje religii .....                                                                  | 29        |
| 1.4.2. Negatywne funkcje religii .....                                                                  | 32        |
| 1.5. Religijne strategie radzenia sobie ze stresem .....                                                | 34        |
| 1.6. Podsumowanie .....                                                                                 | 41        |
| <br><b>ROZDZIAŁ 2</b>                                                                                   |           |
| <b>RADZENIE SOBIE ZE STRESEM W OKRESIE DORASTANIA .....</b>                                             | <b>43</b> |
| 2.1. Rodzaje sytuacji stresujących w okresie adolescencji .....                                         | 43        |
| 2.1.1. Stresory osobiste .....                                                                          | 44        |
| 2.1.2. Stresory rodzinne .....                                                                          | 49        |
| 2.1.3. Stresory rówieśnicze .....                                                                       | 51        |
| 2.1.4. Stresory szkolne .....                                                                           | 52        |
| 2.2. Wybrane zasoby osobiste młodzieży .....                                                            | 54        |
| 2.2.1. Poczucie kompetencji osobistej .....                                                             | 56        |
| 2.2.2. Poczucie kontrolowalności sytuacji stresowej .....                                               | 60        |
| 2.2.3. Intensywność postawy religijnej .....                                                            | 66        |

|                                                                  |    |
|------------------------------------------------------------------|----|
| 2.3. Religijność młodzieży w okresie dorastania .....            | 68 |
| 2.3.1. Przemiany rozwojowe w religijności młodzieży .....        | 68 |
| 2.3.2. Religijność młodzieży w świecie postmodernistycznym ..... | 71 |
| 2.4. Podsumowanie .....                                          | 73 |

## ROZDZIAŁ 3

|                                                                        |    |
|------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>METODA BADAŃ WŁASNYCH</b> .....                                     | 74 |
| 3.1. Teoretyczny model badań własnych .....                            | 74 |
| 3.2. Hipotezy badawcze .....                                           | 76 |
| 3.3. Charakterystyka badanej grupy .....                               | 78 |
| 3.4. Narzędzia pomiaru .....                                           | 80 |
| 3.4.1. Kwestionariusz <i>Religious Coping</i> (RCOPE) Pargamenta ..... | 80 |
| 3.4.2. Skala Postaw Religijnych (SI) Prężyny .....                     | 82 |
| 3.4.3. Skala Kompetencji Osobistej (KompOs) Juczyńskiego .....         | 83 |
| 3.4.4. Ankieta „Ty i stres” .....                                      | 83 |
| 3.5. Procedura przeprowadzonych badań .....                            | 84 |

## ROZDZIAŁ 4

|                                                                                                                |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>ANALIZA WYNIKÓW BADAŃ</b> .....                                                                             | 85  |
| 4.1. Procedura statystycznej analizy wyników .....                                                             | 85  |
| 4.2. Stresory, zasoby osobiste i strategie religijne: różnice między płciami .....                             | 86  |
| 4.3. Determinanty religijnych strategii u dziewcząt i chłopców .....                                           | 89  |
| 4.3.1. Determinanty pozytywnych strategii religijnych .....                                                    | 89  |
| 4.3.2. Determinanty negatywnych strategii religijnych .....                                                    | 90  |
| 4.4. Religijne strategie a rodzaje sytuacji stresujących w okresie dorastania .....                            | 91  |
| 4.5. Religijne strategie a zasoby osobiste młodzieży .....                                                     | 91  |
| 4.5.1. Religijne strategie a intensywność postawy religijnej .....                                             | 91  |
| 4.5.2. Religijne strategie a poczucie kompetencji osobistej .....                                              | 94  |
| 4.5.3. Religijne strategie a interakcja intensywności postawy religijnej i poczucia własnej skuteczności ..... | 97  |
| 4.5.4. Religijne strategie a poczucie kontrolowalności sytuacji stresowej .....                                | 99  |
| 4.6. Uwarunkowania religijnego radzenia sobie ze stresem: model teoretyczny .....                              | 101 |

## ROZDZIAŁ 5

|                                                                                                                 |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>INTERPRETACJA I OMÓWIENIE WYNIKÓW</b> .....                                                                  | 104 |
| 5.1. Kiedy? Sytuacyjne uwarunkowania religijnego radzenia sobie ze stresem .....                                | 105 |
| 5.2. Kto? Podmiotowe uwarunkowania religijnego radzenia sobie ze stresem .....                                  | 107 |
| 5.2.1. Intensywność postawy religijnej a religijne strategie .....                                              | 107 |
| 5.2.2. Poczucie kompetencji osobistej a religijne strategie .....                                               | 113 |
| 5.2.3. Interakcja intensywności postawy religijnej i poczucia kompetencji osobistej a religijne strategie ..... | 116 |
| 5.2.4. Inne zmienne podmiotowe a religijne strategie .....                                                      | 117 |
| 5.3. Dlaczego? Poczucie kontrolowalności sytuacji stresowej a religijne radzenie sobie ze stresem .....         | 118 |
| 5.4. Płeć a religijne radzenie sobie ze stresem .....                                                           | 124 |
| 5.5. Podsumowanie .....                                                                                         | 126 |
| <b>ZAKOŃCZENIE</b> .....                                                                                        | 128 |
| Z.1. Wnioski z badań .....                                                                                      | 129 |
| Z.2. Implikacje teoretyczne i praktyczne .....                                                                  | 132 |
| <b>BIBLIOGRAFIA</b> .....                                                                                       | 135 |
| <b>INDEKS OSOBOWY</b> .....                                                                                     | 167 |
| <b>INDEKS RZECZOWY</b> .....                                                                                    | 174 |